

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Jak zagwarantować młodym ludziom godną pracę i zapewnić włączenie młodzieży NEET poprzez odpowiednie opracowanie krajowych planów odbudowy”

(opinia z inicjatywy własnej)

(2022/C 152/05)

Sprawozdawczyni: **Nicoletta MERLO**

Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	25.3.2021
Podstawa prawna	Art. 32 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Opinia z inicjatywy własnej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	24.11.2021
Data przyjęcia na sesji plenarnej	8.12.2021
Sesja plenarna nr	565
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	152/13/48

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności (krajowe plany) jako bezprecedensową szansę napędzenia zmian i pobudzenia inwestycji na rzecz zrównoważonego wzrostu i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, z której należy skorzystać z zastosowaniem pluralistycznego sprawowania rządów, co wymaga dialogu, otwartości i przejrzystości.

1.2. Komitet z ubolewaniem odnotowuje brak rzetelnych i ukierunkowanych konsultacji z partnerami społecznymi i zainteresowanymi stronami w niektórych państwach członkowskich w trakcie opracowywania krajowych planów. Wzywa Komisję do przyjęcia środków, które gwarantowałyby systematyczne i znaczące angażowanie partnerów społecznych, zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i organizacji młodzieżowych we wdrażanie i monitorowanie krajowych planów. Ochrona i wzmocnienie dialogu społecznego na poziomie krajowym ma zasadnicze znaczenie, aby zagwarantować, że środki publiczne będą sensownie wydawane na odbudowę sprzyjającą włączeniu społecznemu.

1.3. EKES sugeruje ocenę i usystematyzowanie zbierania najlepszych praktyk z poziomu krajowego, gdzie konsultacje z partnerami społecznymi i organizacjami skupiającymi młodzież za pośrednictwem specjalnych komitetów i dialogu społecznego przyniosły doskonałe rezultaty w odniesieniu do ukierunkowanych na młodzież strategii politycznych i środków na rzecz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy i perspektyw zawodowych dla młodych ludzi.

1.4. Komitet wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania jakościowego i włączającego doradztwa i poradnictwa dla wszystkich młodych ludzi, zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami, już na etapie edukacji wczesnoszkolnej, aby zapewnić im więcej informacji na temat dalszego kształcenia, a następnie na temat możliwości zawodowych w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej na rynku pracy.

1.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje środki mające na celu promowanie i popularyzację roli i profilu kształcenia i szkolenia zawodowego jako siły napędowej innowacyjnych praktyk, umiejętności STEM, uczenia się przez całe życie i skutecznego pośrednictwa pracy, ponieważ aspekty te mają kluczowe znaczenie dla niwelowania istniejącej luki w umiejętnościach. Ważne jest również, by poprawić ocenę umiejętności, tak aby móc z wyprzedzeniem określić umiejętności, które będą potrzebne na rynku pracy w przyszłości. Należy wprowadzić odpowiednie rozwiązania w celu zapewnienia, aby kształcenie i szkolenie zawodowe było również dostępne dla osób z niepełnosprawnościami w oparciu o uznawanie indywidualnych umiejętności. Wszystkie obywatelki i obywatele muszą mieć możliwość nabywania umiejętności zawodowych przydatnych w ich rozwoju osobistym, a jednocześnie należy zaspokajać szczególne potrzeby przedsiębiorstw w zakresie miejsc pracy wymagających kwalifikacji.

1.6. EKES zaleca wprowadzenie zindywidualizowanego wsparcia dla grup docelowych, zwłaszcza młodzieży NEET. Wsparcie takie powinno umożliwić całościowe rozwiązywanie wszystkich kwestii, które mają uzupełniające znaczenie dla integracji na rynku pracy, takich jak mieszkalnictwo, zakwaterowanie, transport i zdrowie.

1.7. EKES uważa, że priorytetem jest zagwarantowanie efektywności i adekwatności publicznych służb zatrudnienia – kluczowych podmiotów aktywnej polityki rynku pracy – przez ukierunkowane inwestycje i reformy, tam gdzie jest to konieczne, tak by podmioty te mogły wspierać wszystkich obywateli, zwłaszcza osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i najbardziej oddalone od rynku pracy, w poszukiwaniu pracy lub przekwalifikowywaniu się.

1.8. EKES ubolewa, że potencjał gwarancji dla młodzieży jako głównego narzędzia politycznego w walce z rosnącym bezrobociem młodych ludzi nie został w pełni wykorzystany. Wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz wdrożenia gwarancji dla młodzieży, co powinno obejmować dobrej jakości szkolenia promujące integrację na rynku pracy, a Komisję Europejską do przedstawienia kroków podjętych w celu wdrożenia na poziomie krajowym zalecenia Rady w sprawie wzmocnienia gwarancji dla młodzieży oraz do zadbania o skuteczną synergię między krajowymi planami.

1.9. EKES z zadowoleniem przyjmuje zawarte w krajowych planach przepisy wspierające wysokiej jakości szkolenia, w tym przyzucanie do zawodu lub praktyki, gdyż takie działania są skutecznym narzędziem ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i mogą zapewnić lepszą integrację młodych ludzi (i innych osób) na rynku pracy. Wzywa państwa członkowskie do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego⁽¹⁾. Niemniej apeluje o wprowadzenie zakazu bezpłatnych staży. W ramach zbliżającego się przeglądu zalecenia Rady w sprawie ram jakości staży należy zapewnić godziwe wynagrodzenie dla wszystkich stażystów. EKES proponuje również opracowanie europejskich ram praktyk wysokiej jakości, aby zagwarantować wartość edukacyjną takiego doświadczenia.

1.10. EKES wzywa państwa członkowskie do wykorzystania funduszy odbudowy na inwestycje w tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy oraz w razie konieczności w przekwalifikowywanie młodych ludzi. W szczególności należy skupić się na umowach na czas nieokreślony i godnych warunkach pracy, które ograniczają ryzyko niepewnego zatrudnienia. Ponadto podkreśla potrzebę zlikwidowania luki w zabezpieczeniu społecznym i zachęca państwa członkowskie do właściwego wdrożenia zalecenia Rady w sprawie dostępu do ochrony socjalnej⁽²⁾ oraz do wprowadzenia nowoczesnego systemu dla wszystkich form zatrudnienia, który będzie w stanie zapewnić odpowiedni dochód przyszłym emerytom, zwłaszcza osobom, które mają i będą miały przerwy w karierze zawodowej.

1.11. EKES uważa, że aby dotacje nie zostały wykorzystane do promowania niepewnych form zatrudnienia, należy zadbać o to, by dofinansowanie zatrudnienia było uzależnione od umów na czas nieokreślony lub programów stabilizacji. Ponadto zachęty do zatrudniania mogą być skuteczne w tworzeniu szans na zatrudnienie dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, a także w relokacji zwalnianych pracowników oraz sprzyjaniu ich przechodzeniu do nowych sektorów i zawodów.

1.12. EKES uważa, że należy zwrócić szczególną uwagę na kwestie zdrowia psychicznego i zaburzeń psychospołecznych, zwłaszcza wśród ludzi młodych, unikając piętnowania kwestii zdrowia psychicznego poprzez działania profilaktyczne i uświadamiające, które należy rozpocząć w szkołach i rozszerzyć na przedsiębiorstwa, a także poprzez zapewnienie odpowiedniego finansowania dla usługodawców i podmiotów udzielających wsparcia w tej dziedzinie.

1.13. EKES odnotowuje, że utrzymujące się nierówności płci w świecie zatrudnienia zwiększają szczególne narażenie młodych kobiet na gospodarcze skutki pandemii COVID-19. Komitet z zadowoleniem przyjmuje środki wprowadzone przez niektóre państwa członkowskie w celu wspierania i promowania zatrudnienia kobiet i przedsiębiorczości kobiet, inwestowania w odpowiednią infrastrukturę społeczną oraz zreformowania systemów opieki nad dziećmi, zwłaszcza na etapie edukacji małych dzieci, a także wzywa do rozpowszechnienia tych dobrych praktyk na szczeblu UE w celu wspierania pełnego zatrudnienia kobiet, zwłaszcza młodych matek.

2. Kontekst opinii

2.1. Pandemia COVID-19 wywarła i nadal wywiera niezmiernie silny wpływ na nasze społeczności i gospodarki. UE poczyniła znaczące kroki w kierunku ożywienia gospodarczego: po raz pierwszy państwa członkowskie opowiedziały się za europejską solidarnością i konwergencją, a nie polityką oszczędnościową w celu zwalczania kryzysu.

2.2. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (zwany dalej „Instrumentem”), który stanowi największą część Next Generation EU, udostępnia pożyczki i dotacje w wysokości 672,5 mld EUR na wsparcie reform i inwestycji podejmowanych przez państwa członkowskie. Ta bezprecedensowa kwota ma na celu złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19 oraz spowodowanie, by europejskie gospodarki i społeczeństwa stały się bardziej zrównoważone, odporne i lepiej przygotowane na wyzwania i możliwości związane z transformacją ekologiczną i cyfrową.

(1) Zalecenie Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego (Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1)

(2) Zalecenie Rady w sprawie dostępu do ochrony socjalnej – Przygotowanie ochrony socjalnej na przyszłość (Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1).

2.3. Uzgodniono, że w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności należy przeznaczyć co najmniej 37 % wydatków na wsparcie osiągnięcia celów klimatycznych oraz 20 % na cele transformacji cyfrowej. Ponadto we wszystkich inwestycjach i reformach należy stosować zasadę „nie czyni poważnych szkód”, tak aby nie wywierały one szkodliwego wpływu na środowisko. Jednocześnie krajowe plany powinny przyczynić się do skutecznego sprostania odnośnym wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru. Nie określono jednak żadnego minimalnego progu ani procesu monitorowania wydatków na różne grupy priorytetowe takie jak np. młodzież.

2.4. Znaczące zaangażowanie partnerów społecznych w odpowiednim czasie w ramach semestru europejskiego na różnych szczeblach i we wszystkich obszarach politycznych, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na zatrudnienie i rynki pracy, ma kluczowe znaczenie dla poprawy zaangażowania w opracowywanie strategii politycznych, w tym środków w ramach krajowych planów. Dialog społeczny jest siłą napędową uwieńczonego sukcesem i sprawiedliwego kształtowania polityki, jeśli jest w stanie przedstawić skuteczne rozwiązania, a w stosownych przypadkach odzwierciedlać bieżące zmiany polityczne i reformy w rokowaniach zbiorowych.

2.5. Instrument uzupełnia inne działania ukierunkowane na młodzież ⁽³⁾ i ściśle odpowiada priorytetom Komisji na lata 2019–2024, w których wyraźnie stwierdzono, że UE musi stworzyć bardziej atrakcyjne środowisko inwestycyjne i musi promować wzrost gospodarczy, który przyczynia się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zwłaszcza dla osób młodych i małych przedsiębiorstw ⁽⁴⁾. Nowy program Komisji Europejskiej ALMA ⁽⁵⁾ (Aim, Learn, Master, Achieve) – nowy program staży w stylu programu Erasmus adresowany do młodzieży NEET, zapewniający młodym Europejkom i Europejczykom krótkoterminowe doświadczenie zawodowe w innych państwach członkowskich – może przynieść pozytywne rezultaty, jeżeli beneficjentom zapewnione zostaną normy jakości, w tym ochrona socjalna, doradztwo i nadzór oraz godziwe wynagrodzenie.

2.6. 22 stycznia Komisja Europejska opublikowała nowe wytyczne, które państwa członkowskie muszą stosować przy przygotowywaniu swoich krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, aby uzyskać dostęp do Europejskiego Funduszu Odbudowy. Z wytycznych tych wynika, że publiczne strategie polityki na rzecz młodzieży nie są już tylko horyzontalnym celem planów, czyli aspektem, który należy brać pod uwagę przy osiągnięciu innych głównych celów, lecz stały się niezbędnym warunkiem i zasadniczym priorytetem instrumentu Next Generation EU i konieczne jest ich włączenie jako całościowego filaru, a nie jako priorytetu o charakterze przekrojowym.

2.7. Państwa członkowskie powinny były formalnie przedstawić swoje krajowe plany do 30 kwietnia 2021 r., jednakże Komisja przedłużyła ten termin i zgodziła się na przedstawienie planów do połowy 2022 r. Na 15 października 2021 r. liczba przedłożonych planów wynosi 26.

2.8. Instrument stanowi wyjątkową w skali całego pokolenia szansę dla państw członkowskich nie tylko na zażegnanie kryzysu w dziedzinie zdrowia publicznego, lecz również na dążenie do dwojakiej transformacji w kierunku cyfrowej i niskoemisyjnej gospodarki, tworzenie stabilnego dobrobytu społecznego i budowanie spójności. Stwarza on realną możliwość dokonania rzeczywistej zmiany dla młodych pracowników i zapobieżenia ich przemianom w „stracone pokolenie”, które nie będzie miało sprawiedliwych perspektyw w przyszłej Europie. Bardzo potrzebne jest jednak sprawowanie rządów, które uwzględni wszystkie podmioty na szczeblu krajowym i europejskim i w którym dialog społeczny oraz udział społeczeństwa obywatelskiego wywierają silny i znaczący wpływ.

2.9. Kryzys związany z COVID-19 pogłębił nierówności i postawił pracowników, w szczególności młodych pracowników, w jeszcze bardziej niekorzystnej sytuacji. W oparciu o analizę środków dla poszczególnych grup wiekowych w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności przedłożonych przez niektóre państwa członkowskie, wskazującą na dobre praktyki i niedociągnięcia EKES w niniejszej opinii z inicjatywy własnej zamierza przygotować zalecenia dotyczące tego, w jaki sposób zagwarantować godne warunki pracy osobom młodym i zadbać o włączenie młodzieży NEET poprzez wdrażanie projektów.

3. Uwagi ogólne

3.1. Młodzi ludzie w Europie należą do grup najsilniej dotkniętych skutkami pandemii: szkoły, uniwersytety i obiekty społeczne zostały zamknięte, co pozbawiło młodzież edukacji, kultury i kontaktów. Co szósta młoda osoba straciła pracę w następstwie skutków gospodarczych COVID-19 ⁽⁶⁾; w sierpniu 2021 r. stopa bezrobocia wśród młodzieży w UE wynosiła 16,5 % ⁽⁷⁾. W kilku krajach młodzież szczególnie ucierpiała w wyniku gwałtownego wzrostu bezrobocia – by wymienić tylko kilka przykładów: w Hiszpanii (40,5 %), we Włoszech (29,7 %), w Bułgarii (18,3 %) i we Francji (19,6 %). Co więcej,

⁽³⁾ Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży (2018) (Dz.U. C 456 z 18.12.2018, s. 1); Pakiet wsparcia na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (2020); Pomost do zatrudnienia – wzmocnienie gwarancji dla młodzieży (2020) (Dz.U. C 372 z 4.11.2020, s. 1); ALMA (2021); Europejski Rok Młodzieży (prawdopodobnie w 2022 r.).

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_pl

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1549&langId=pl>

⁽⁶⁾ Ludzi młodych definiuje się zazwyczaj jako osoby w wieku od 15 do 29 lat.

⁽⁷⁾ Dane Eurostatu.

pewien odsetek bezrobotnych młodych ludzi nie jest uwzględniany w oficjalnych danych, ponieważ osoby te nie ubiegają się o zasiłek dla bezrobotnych lub nie rejestrują się w agencjach pośrednictwa pracy i zdobywają środki utrzymania w udawanym samozatrudnieniu, w pracy za pośrednictwem platform czy w szarej strefie. Można zatem przyjąć, że rzeczywiste liczby są prawdopodobnie wyższe niż te, które przedstawia Eurostat.

3.2. Jednocześnie kryzys związany z COVID-19 pogorszył sytuację młodzieży NEET. Liczba takich osób w Europie, zwłaszcza we Włoszech, Grecji, Bułgarii i Rumunii, osiągnęła poziom krytyczny i nadal rośnie w następstwie wczesnego kończenia nauki, braku odpowiedniego doradztwa, utraty miejsc pracy i braku możliwości zatrudnienia. Ta kategoria młodych ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji jest bardziej zagrożona marginalizacją, ubóstwem i trwałym wykluczeniem z rynku pracy.

3.3. Młodzież NEET to szeroka kategoria obejmująca niejednorodną populację, w tym osoby bezrobotne, osoby przedwcześnie kończące naukę, wszystkich zniechęconych absolwentów szkół wyższych, którzy wciąż nie znaleźli pracy, oraz innych młodych ludzi biernych zawodowo z różnych powodów. Osoby bezrobotne to jedynie podgrupa szerszej kategorii młodzieży NEET, a nakładanie się zbioru osób bezrobotnych i NEET zmienia się w czasie i w zależności od krajów⁽⁸⁾.

3.4. Duża liczba młodzieży NEET przynosi ogromne straty naszym gospodarkom i społeczeństwom. Poczucie rozczarowania lub wykluczenia tych osób stanowi również wysokie ryzyko polityczne dla stabilności naszych demokratycznych społeczeństw. Niezdolność systemów edukacji i systemów społecznych do zapobiegania temu zjawisku lub zmniejszenia liczby młodzieży NEET pokazuje, że szeroko wspierane skuteczne strategie promowania równości szans w całej Europie nie powiodły się.

3.5. Kryzys ten w szczególności wpływa na pracowników wykonujących nowe formy pracy i w sposób niestandardowy⁽⁹⁾ (praca dorywcza, praca w systemie bonów usługowych, praca na platformach, fuchy oraz zatrudnienie wspólne itd.)⁽¹⁰⁾, a niestety osoby młode w przeważającej większości wykonują te formy pracy. Taka praca może być nisko płatna i wykonywana w nieregularnych godzinach oraz cechować się niskim bezpieczeństwem zatrudnienia i ograniczoną ochroną socjalną lub wręcz jej brakiem (płatne urlopy, świadczenia emerytalne, zwolnienie chorobowe itp.). Zarazem nie uprawnia ona do ubiegania się o zasiłek dla bezrobotnych ani do korzystania z mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy stosowanych przez rządy⁽¹¹⁾. Ten rodzaj pracy występuje najczęściej w sektorach i gałęziach przemysłu szczególnie dotkniętych skutkami pandemii COVID-19, takich jak turystyka, sprzedaż hurtowa i detaliczna, hotelarstwo i gastronomia⁽¹²⁾. Z drugiej strony nowe formy pracy mogą stanowić szansę dla młodych ludzi mieszkających na obszarach wiejskich lub oddalonych lub dla młodzieży z niepełnosprawnościami, studentów i młodych rodziców, a zatem niezbędne są godziwe płace i zabezpieczenie społeczne.

3.6. W krajowych planach należy zidentyfikować i uwzględnić dodatkowe bariery dla zatrudnienia, takie jak mobilność, umiejętności cyfrowe, zdrowie i niepewne warunki życia, w tym brak mieszkań lub zabezpieczenia społecznego. EKES uważa, że państwa członkowskie mogłyby monitorować te przeszkody w integracji młodych ludzi na rynku pracy pod względem jakościowym i ilościowym oraz przedstawić w krajowych planach konkretne propozycje ich usunięcia.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Odbudowę po pandemii COVID-19 należy postrzegać jako szansę. Gospodarka i rynek pracy uległy wstrząsom.

4.2. Krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności stanowią bezprecedensową szansę napędzania i wspierania zmian, z której należy z zastosowaniem pluralistycznego sprawowania rządów, co wymaga dialogu, otwartości i przejrzystości. Środki finansowane z krajowych planów powinny angażować samorządy lokalne, partnerów społecznych i społeczeństwo obywatelskie, w tym organizacje młodzieżowe, tak aby tworzyć partycypacyjne sprawowanie rządów, które może prowadzić do konsensusu, zaufania i poczucia sprawiedliwości w odniesieniu do krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności.

⁽⁸⁾ Konle-Seidl, R. i Picarella, F. (2021), Youth in Europe: Effects of COVID-19 on their economic and social situation [Młodzież w Europie: wpływ pandemii COVID-19 na sytuację gospodarczą i społeczną młodzieży], Parlament Europejski, Luksemburg.

⁽⁹⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/topic/non-standard-employment>

⁽¹⁰⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/blog/new-forms-of-employment-in-europe-how-new-is-new>

⁽¹¹⁾ Eurofound (2021), „COVID-19: Implications for employment and working life” [COVID-19: konsekwencje dla zatrudnienia i życia zawodowego], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg.

⁽¹²⁾ Špasova S., Bouget D., Ghailani, D. i Vanhercke B. (2017), Access to social protection for people working on- contracts and as- in Europe [Dostęp osób pracujących na umowach niestandardowych lub jako osoby samozatrudnione do systemu ubezpieczeń społecznych].

4.3. EKES uważa, że bieżące konsultacje z partnerami społecznymi, społeczeństwem obywatelskim i w szczególności organizacjami młodzieżowymi powinny być zagwarantowane przez państwa członkowskie podczas opracowywania, wdrażania i monitorowania środków dostosowanych do młodych pracowników i młodzieży NEET, aby z perspektywy młodego pokolenia ocenić, czy i do jakiego stopnia strategie polityczne są dostosowane do edukacji tych osób i perspektyw zawodowych oraz czy zapewniają im płynne wejście na rynek pracy.

4.4. EKES z ogromnym zadowoleniem przyjmuje podjęte dotychczas przez państwa członkowskie inicjatywy ukierunkowane na ocenę wpływu polityki publicznej na poszczególne grupy wiekowe: w Austrii w ramach „Youth Check”⁽¹³⁾, ustawy obowiązującej od 2013 r., według której wszystkie nowe wnioski ustawodawcze i regulacyjne muszą być oceniane pod względem ewentualnych konsekwencji, jakie mogłyby mieć dla dzieci i młodzieży, w tym przy zaangażowaniu Krajowej Rady Młodzieży, zaś we Włoszech w ramach COVIGE⁽¹⁴⁾, niedawno ustanowionego przez Ministerstwo ds. Młodzieży komitetu, w którego skład wchodzi kierowniczkę i kierownicy oraz przedstawicielki i przedstawiciele administracji publicznej, profesorowie uniwersyteccy oraz ekspertki i eksperci w dziedzinie polityki dotyczącej młodzieży, w tym Krajowa Rada Młodzieży. Celem tego komitetu jest ocena ex ante i ex post tego, jaki wpływ ma polityka publiczna na poszczególne kategorie wiekowe, przeprowadzona przy wykorzystaniu konkretnych wskaźników i modeli, jak również przez porównanie z najlepszymi praktykami w innych państwach członkowskich UE.

4.5. EKES zaleca państwom członkowskim przyjęcie podobnych środków lub monitorowanie przyszłych czy już zatwierdzonych strategii politycznych w sposób efektywny i z uwzględnieniem aspektu pokoleniowego, a jednocześnie zadbanie o właściwe zaangażowanie ludzi młodych w konsultacje.

4.6. Badania⁽¹⁵⁾ przeprowadzone przez Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) przewiduje, że do 2022 r. z uwagi na pandemię COVID-19 w UE zniknie lub nie zostanie utworzonych niemal 7 mln miejsc pracy, zaś w niektórych sektorach⁽¹⁶⁾, takich jak ochrona zdrowia, nauka i innowacje, technologie informatyczne i komunikacja cyfrowa, zaobserwujemy znaczny potencjał wzrostu i tworzenia miejsc pracy. Pandemia sprzyja tworzeniu miejsc pracy w sektorach i zawodach, które są wystarczająco elastyczne, aby dostosować się do nowych przepisów dotyczących ograniczania kontaktów osobistych i wprowadzania telepracy. Tendencje te prawdopodobnie utrzymają się nawet po pandemii, co zmieni charakter pracy, która tradycyjnie wymagała fizycznej przestrzeni⁽¹⁷⁾.

4.7. Zgodnie ze sprawozdaniem OECD⁽¹⁸⁾ pandemia może również wpłynąć na podejście dzieci i młodzieży do uczenia się. Przerwy w regularnym nauczaniu doprowadziły do tego, że wiele dzieci dokonało znacznie mniejszego postępu w rozwoju umiejętności niż można by oczekiwać. W krótkiej perspektywie pandemia może doprowadzić do zwiększenia liczby uczniów wcześniej kończących naukę, zaś w średniej i długiej perspektywie zmniejszone zaangażowanie może doprowadzić do tego, że obecne pokolenie uczniów nie będzie w stanie rozwinąć pozytywnego podejścia do nauki w czasach głębokich strukturalnych przemian, które będą wymagać od jednostki dostosowywania umiejętności przez całe życie. Ponadto sprawozdanie wskazuje na potencjalną przyczynę braku równowagi płci w kontekście możliwości edukacyjnych. W sprawozdaniu wzywa się do pilnego zwiększenia inwestycji w uczenie się przez całe życie, aby pomóc ludziom w adaptacji i zwiększyć ich odporność na wstrząsy zewnętrzne.

4.8. EKES uważa, że w szybko zmieniającym się świecie pracy kształtowanym przez globalizację i konsekwencje pandemii COVID-19 zasadnicze znaczenie ma uniknięcie sytuacji, w której umiejętności nie są dostosowane do potrzeb, i skupienie się na kompetencjach i miękkich umiejętnościach przez inwestowanie odpowiednich zasobów w edukację i doradztwo, w kształtowanie lepszego powiązania i przechodzenia między światem edukacji i światem pracy, w tym przez promowanie takich narzędzi jak przejście ze szkoły do pracy, staże i praktyki, oraz w promowanie programów uczenia się przez całe życie angażujących kluczowe podmioty i koncentrujących się na grupach w szczególnie trudnej sytuacji, zwłaszcza ludziach młodych, młodzieży NEET oraz na osobach, których miejsca pracy są najbardziej zagrożone transformacją. Odpowiednia reakcja polityczna to zintegrowany pakiet aktywnej polityki rynku pracy powiązany z publicznymi służbami zatrudnienia i systemami szkoleń w celu promowania trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

4.9. Zainteresowane podmioty powszechnie zgadzają się co do tego, że doradztwo zawodowe nigdy nie było tak ważne, szczególnie dla ludzi młodych, którzy prawdopodobnie będą szukać pracy zaraz po skończeniu szkoły średniej. EKES dołącza się do tych, którzy wzywają do znaczących inwestycji w doradztwo zawodowe⁽¹⁹⁾, ponieważ dane wskazują na to, że odgrywa ono ważną rolę w przygotowaniu uczniów do radzenia sobie z szybko zmieniającym się rynkiem pracy, który może nie spełnić ich oczekiwań lub nie odpowiadać ich wcześniej nabytym umiejętnościom.

⁽¹³⁾ <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/austria/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

⁽¹⁴⁾ <https://www.giovani.gov.it/it/comunicazione/notizie/comitato-per-la-valutazione-dell-impatto-generazionale-delle-politiche-pubbliche/>

⁽¹⁵⁾ <https://www.cedefop.europa.eu/en/news-and-press/news/coronavirus-impact-jobs-eu-sectors-and-occupations-skills-forecast-analysis>

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/eures/public/four-job-sectors-high-demand-result-covid-19-pandemic-2021-02-19_en

⁽¹⁷⁾ Prognozy Cedefop dotyczące umiejętności i miejsc pracy.

⁽¹⁸⁾ <https://www.oecd.org/skills/covid-19-pandemic-highlights-urgent-need-to-scale-up-investment-in-lifelong-learning-for-all-says-oecd.htm>

⁽¹⁹⁾ https://www.oecd.org/education/career-readiness/Investing%20in%20Career%20Guidance_en.pdf

4.10. Horyzontalne odniesienie się do młodych ludzi można znaleźć w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności, tam gdzie mówi się o edukacji zawodowej i szkoleniach. Kryzys związany z pandemią również bardzo mocno zakłócił szkolenia i naukę w pracy, czyli przyuczenie do zawodu i praktyki, które zazwyczaj są istotnym punktem wejścia młodych ludzi na rynek pracy, choć oczywiście skala zjawiska różni się w zależności od branży czy regionu. Jako wieloletni orędownik modernizacji kształcenia i szkolenia zawodowego EKES z zadowoleniem przyjmuje wysiłki krajowe, aby poszukiwać alternatywnych rozwiązań i je promować w celu świadczenia usług szkolenia w zakresie umiejętności praktycznych, takich jak związane z pracą umowy o szkolenie i kształcenie, i rozszerzenia nauczania na odległość. Niektóre kraje przyjęły również nowe środki polityczne, aby zadbać o to, by systemy kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego były lepiej przygotowane na przyszłe wstrząsy⁽²⁰⁾.

4.11. Strategie informacyjne są istotną częścią planów odbudowy i wymagają ukierunkowanych inwestycji dla dostawców usług dla młodzieży oraz publicznych służb zatrudnienia. Niedawne ustalenia wskazują, że prawie połowa młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się nie wie o dostępnych rządowych środkach pomocy⁽²¹⁾.

4.12. W ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności należy wzmocnić inwestycje skierowane do podmiotów świadczących usługi na rzecz młodzieży, a także zachęcać do horyzontalnej współpracy między podmiotami świadczącymi usługi na rzecz młodzieży a publicznymi służbami zatrudnienia. Wydajne i skuteczne publiczne służby zatrudnienia mają do odegrania ważną rolę we wspieraniu osób napotykających przeszkody w zatrudnieniu oraz w zapewnianiu płynnego przekwalifikowania zawodowego, jednak dotarcie do młodzieży NEET znajdującej się w trudniejszej sytuacji będzie wymagało współpracy między publicznymi służbami zatrudnienia a różnymi podmiotami lokalnymi, począwszy od stowarzyszeń i placówek edukacyjnych po wyspecjalizowane doradczynie i doradców z zakresu zdrowia psychicznego. Wiąże się to z koniecznością skutecznego przekazywania odpowiednich informacji i danych i oznacza, że publiczne służby zatrudnienia oraz ich doradczynie i doradcy będą musieli spędzić więcej czasu na zarządzaniu tymi partnerstwami⁽²²⁾.

4.13. Gwarancja dla młodzieży, finansowana obecnie z EFS+, nakładająca obowiązek wydatkowania co najmniej 12 % środków w państwach członkowskich, w których odsetek młodzieży NEET jest wyższy od średniej UE⁽²³⁾, pozostaje głównym narzędziem zwalczania bezrobocia wśród młodzieży w UE. Zalecenie Rady w sprawie wzmocnienia programu, przyjęte w październiku 2020 r.⁽²⁴⁾, obejmuje listę środków dotyczących zagwarantowania jakości działań oferowanych w programie, poprawy kampanii informacyjnych i wzmocnienia monitorowania wyników z myślą o lepszej ocenie programu. Dlatego krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności muszą brać pod uwagę krajowe plany wdrażania gwarancji dla młodzieży. Konieczne są powiązania między obydwoma projektami. W przeciwnym razie przełożą się to na utracone możliwości i tworzenie środków, które nie będą skutkować rozwiązaniami dla młodzieży NEET.

4.14. EKES zauważa, że ostatnia aktualizacja krajowych planów wdrażania gwarancji dla młodzieży przypada na 2014 r. i że dotychczas nie wszystkie państwa członkowskie UE zaczęły uaktualniać swoje krajowe strategie na rzecz młodzieży w celu uwzględnienia wzmocnionej gwarancji dla młodzieży⁽²⁵⁾. Państwa członkowskie muszą zintensyfikować wysiłki, uwzględnić doświadczenia i w sposób strategiczny zmobilizować finansowanie UE, tak aby sprawić, że instrument ten stanie się naprawdę skuteczną i będzie dobrze funkcjonował.

4.15. Zwracając uwagę na młodych pracowników, należy opracować specjalne środki odbudowy, których celem będzie przeciwdziałanie bezrobociu młodzieży i niepewnym formom zatrudnienia⁽²⁶⁾ młodych ludzi przez tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, a także ochrona dużej liczby pracowników⁽²⁷⁾, którzy nie są objęci odpowiednim zabezpieczeniem społecznym. Ponadto należy rozważyć konkretne środki dla samozatrudnionych młodych ludzi, aby wspierać i zwiększać ich przedsiębiorczość i zakładanie przez nich nowych firm.

4.16. Badania⁽²⁸⁾ zmian wprowadzonych przez państwa członkowskie UE w systemach zabezpieczenia społecznego w trakcie pandemii wykazują, że większość rozszerzyła dostępność środków wspierania dochodów dla pracowników, takich jak praca w zmniejszonym wymiarze czasu, zasiłki dla bezrobotnych czy podobne środki, szczególnie przez zwiększenie ich wartości, rozluźnienie kryteriów kwalifikowalności i wydłużenie ich obowiązywania. Choć środki te nie są

⁽²⁰⁾ Skills development in the time of COVID-19: Taking stock of the initial responses in technical and vocational education and training [Rozwój umiejętności w czasach pandemii COVID-19: podsumowanie wstępnych odpowiedzi w dziedzinie kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego], Międzynarodowe Biuro Pracy – Genewa, 2021.

⁽²¹⁾ Moxon, D., Bacalso, C i Șerban, A. (2021), Beyond the pandemic: The impact of COVID-19 on young people in Europe, [Po pandemii: wpływ COVID-19 na młodych ludzi w Europie], Bruksela, Europejskie Forum Młodzieży.

⁽²²⁾ PES partnership management [Zarządzanie partnerstwem publicznych służb zatrudnienia], Eamonn Davern (wrzesień 2020).

⁽²³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1099&langId=pl>

⁽²⁴⁾ Zalecenie Rady „Pomost do zatrudnienia – wzmocnienie gwarancji dla młodzieży” zastępujące zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży (Dz.U. C 372 z 4.11.2020, s. 1).

⁽²⁵⁾ Konle-Seidl, R. i Picarella, F. (2021), Youth in Europe: Effects of COVID-19 on their economic and social situation [Młodzież w Europie: wpływ pandemii COVID-19 na sytuację gospodarczą i społeczną młodzieży], Parlament Europejski, Luksemburg.

⁽²⁶⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie warunków pracy i niepewności zatrudnienia (2016/2221(INI)) (Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 88).

⁽²⁷⁾ Międzynarodowe Biuro Pracy. World Social Protection Report 2020–22: Social Protection at the Crossroads – in Pursuit of a Better Future: [Światowe sprawozdanie na temat ochrony socjalnej za lata 2020–2022:: Ochrona socjalna na rozdrożu – w kierunku lepszej przyszłości]. Genewa: MOP, 2021.

⁽²⁸⁾ Europejski Instytut Związków Zawodowych –Non-standard Workers and the Self-employed in the EU: Social protection during the -19 pandemic [Pracownicy zatrudnieni w sposób niestandardowy i samozatrudnieni w UE: ochrona socjalna w trakcie pandemii COVID-19], 2021.

skierowane wyłącznie do młodzieży, pomogą we wspieraniu młodych ludzi, którzy z większym prawdopodobieństwem będą bezrobotni i często nie są objęci systemem zabezpieczeń społecznych, np. prawem do zasiłku dla bezrobotnych, ze względu na brak wcześniejszego zatrudnienia.

4.17. Z tych powodów i biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie wprowadzone zmiany mają charakter tymczasowy, a wiele z nich już się zakończyło, zaś ludzie młodzi są pozostawieni po raz kolejny samym sobie i muszą stawić czoła rozbieżnościom w ochronie socjalnej, EKES sądzi, że politycy muszą skupić się na budowaniu powszechnych systemów zabezpieczenia społecznego gwarantujących, że wszyscy pracownicy (zatrudnieni na umowach standardowych czy też nie, młodzi i starsi) będą w równym stopniu objęci ochroną socjalną. Zajęcie się tymi rozbieżnościami pozwoliłoby zadbać o ochronę młodych ludzi przed ubóstwem, jak również przed przyszłymi wstrząsami na rynku pracy.

4.18. Zdaniem EKES-u ważne jest również wspieranie młodych ludzi w zakresie zabezpieczenia społecznego i w związku z tym zachęca wszystkie państwa członkowskie do właściwego wdrożenia zalecenia Rady w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej⁽²⁹⁾, w którym radzi się państwom członkowskim zapewnić dostęp do odpowiedniej ochrony socjalnej osobom pracującym we wszystkich formach zatrudnienia.

4.19. Należy dołożyć starań, by znaleźć sposoby godzenia bezpieczeństwa zatrudnienia i jakości miejsca pracy na dynamicznym rynku pracy, a wzmocnienie dialogu społecznego ma kluczowe znaczenie w znalezieniu właściwych środków. Najlepsze praktyki można zaobserwować w takich krajach, jak: 1) Portugalia, gdzie rząd prowadzi regularną dyskusję z partnerami społecznymi i organizacjami młodzieżowymi. Środki takie jak kwoty dla młodzieży NEET w przedsiębiorstwach z dużą liczbą miejsc na staże lub ograniczone dotacje na zatrudnienie w przypadku krótkich umów⁽³⁰⁾ przełożyły się na większe zatrudnienie młodzieży w tym kraju; Hiszpania, gdzie dialog społeczny doprowadził do rozszerzenia zakresu zabezpieczenia społecznego na staże⁽³¹⁾.

4.20. Niepewność, obawy i niepokój, które mogą prowadzić do depresji wśród młodych ludzi, nasiliły się na początku kryzysu i w niektórych krajach nadal wzrastają. Tymczasowe zamknięcie placówek oświatowych oraz centrów działalności społecznej, kulturalnej i sportowej osłabiło więzy społeczne, które pomagają zachować zdrowie psychiczne. Świadczone w szkołach i na uniwersytetach wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego zostało znacząco zakłócone w wielu krajach, a młodzi ludzie coraz częściej korzystają z innych platform wsparcia, takich jak telefony zaufania i centra młodzieżowe, zaś ośrodki opieki psychologicznej oferują konsultacje telefoniczne i zdalne formy opieki, aby kontynuować świadczone wcześniej usługi. Jednocześnie środki izolacji dotknęły również mocno podmioty świadczące takie usługi i wiele z nich nie było w stanie wznowić działalności z uwagi na niedobory finansowe i kadrowe. EKES uważa, iż istotne jest wspieranie tej branży, która w znacznym stopniu zależy od wolontariatusy i finansowania projektów, przez bardziej zrównoważone finansowanie, ponieważ sektor ten okazał się zasadniczym elementem tkanki społecznej w trakcie kryzysu.

4.21. Można zrobić więcej, aby zająć się wymiarem płci w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności, szczególnie wśród młodzieży NEET, gdyż w tej grupie odsetek młodych kobiet jest znacznie wyższy niż młodych mężczyzn. W 2020 r. wskaźnik kobiet wśród młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani niekształcącej się był średnio o 1,3 raza wyższy niż wskaźnik mężczyzn w tej grupie, zaś wskaźnik nieaktywnych kobiet z grupy NEET wynosił aż 1,7 raza więcej. Udział kobiet w tej grupie jest szczególnie wysoki w krajach Europy Wschodniej (Bułgaria, Rumunia, Węgry, Republika Czeska, Słowacja i Polska) oraz we Włoszech⁽³²⁾. Większość młodzieży NEET w tych krajach należy do tej grupy ze względu na obowiązki rodzinne lub są to młodzi ludzie z niepełnosprawnościami. Większy odsetek młodych kobiet spędza czas, opiekując się dziećmi i innymi członkami rodziny. Młode kobiety spędzają niemal trzykrotnie więcej czasu niż młodzi mężczyźni na niewynagradzanych obowiązkach opiekuńczych i pracach domowych. Komitet z zadowoleniem przyjmuje środki wprowadzone przez niektóre państwa członkowskie w celu wspierania i promowania zatrudnienia kobiet i przedsiębiorczości kobiet, inwestowania w odpowiednią infrastrukturę społeczną oraz zreformowania systemów opieki nad dziećmi, zwłaszcza na etapie edukacji małych dzieci, a także wzywa do rozpowszechnienia tych dobrych praktyk na szczeblu UE w celu wspierania pełnego zatrudnienia kobiet, zwłaszcza młodych matek. Wzywa także do stworzenia solidnego systemu corocznego monitorowania postępu i budżetów przeznaczonych i wykorzystanych w celu uwzględnienia równości płci w kontekście Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), w tym odpowiednich wskaźników.

Bruksela, 8 grudnia 2021 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽²⁹⁾ Zalecenie Rady z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej (Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1).

⁽³⁰⁾ <https://www.iefp.pt/apoios-a-contratacao>

⁽³¹⁾ 121/000066 Projekt ustawy o gwarantowaniu siły nabywczej emerytur i innych środków służących wzmocnieniu stabilności finansowej i społecznej publicznego systemu emerytalnego (congreso.es).

⁽³²⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training

ZAŁĄCZNIK

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty (art. 59 ust. 3 regulaminu wewnętrznego):

POPRAWKA 3**Zgłoszona przez:**

HOŠTÁK Martin

POTTIER Jean-Michel

VADÁSZ Borbála

SOC/689 – Godna praca dla młodych ludzi i włączenie młodzieży NEET za pośrednictwem krajowych planów odbudowy**Punkt 4.17**

Zmienić:

Opinia sekcji	Poprawka
Z tych powodów i biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie wprowadzone zmiany mają charakter tymczasowy, a wiele z nich już się zakończyło, zaś ludzie młodzi są pozostawieni po raz kolejny samym sobie i muszą stawić czoła rozbieżnościom w ochronie socjalnej, EKES sądzi, że politycy muszą skupić się na budowaniu powszechnych systemów zabezpieczenia społecznego gwarantujących, że wszyscy pracownicy (zatrudnieni na umowach standardowych czy też nie, młodzi i starsi) będą w równym stopniu objęci ochroną socjalną. Zajęcie się tymi rozbieżnościami pozwoliłoby zadbać o ochronę młodych ludzi przed ubóstwem, jak również przed przyszłymi wstrząsami na rynku pracy.	Z tych powodów i biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie wprowadzone zmiany mają charakter tymczasowy, a wiele z nich już się zakończyło, zaś ludzie młodzi są pozostawieni po raz kolejny samym sobie i muszą stawić czoła rozbieżnościom w ochronie socjalnej, EKES sądzi, że politycy muszą skupić się na budowaniu silnych i skutecznych systemów zabezpieczenia społecznego gwarantujących, że wszyscy pracownicy będą odpowiednio objęci ochroną socjalną. Zajęcie się tymi rozbieżnościami pozwoliłoby zadbać o ochronę młodych ludzi przed ubóstwem, jak również przed przyszłymi wstrząsami na rynku pracy.

Uzasadnienie

W pełni zgadzamy się, że krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności mogłyby być wykorzystywane do zwiększania i wspierania ambicji i wysiłków państw członkowskich na rzecz wdrożenia zalecenia w sprawie dostępu pracowników i osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej, z poszanowaniem krajowych warunków i praktyk społeczno-gospodarczych. Wszelkie postulaty dotyczące powszechnego systemu ochrony socjalnej nie są zgodne z celem niniejszej opinii.

Wynik głosowania:

Za: 74

Przeciw: 101

Wstrzymało się: 19

POPRAWKA 4**Zgłoszona przez:**

HOŠTÁK Martin

POTTIER Jean-Michel

VADÁSZ Borbála

SOC/689 – Godna praca dla młodych ludzi i włączenie młodzieży NEET za pośrednictwem krajowych planów odbudowy

Punkt 1.9

Zmienić:

Opinia sekcji	Poprawka
<p>EKES z zadowoleniem przyjmuje zawarte w krajowych planach przepisy wspierające wysokiej jakości przyuczanie do zawodu lub staże, gdyż takie praktyki są skutecznym narzędziem ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i mogą zapewnić lepszą integrację młodych ludzi (i innych osób) na rynku pracy. Wzywa państwa członkowskie do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego ⁽¹⁾. Niemniej apeluje o wprowadzenie zakazu bezpłatnych staży i zapewnienie godnego wynagrodzenia dla wszystkich stażystów w ramach zbliżającego się przeglądu ram jakości staży.</p> <p>⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego.</p>	<p>EKES z zadowoleniem przyjmuje zawarte w krajowych planach przepisy wspierające wysokiej jakości przyuczanie do zawodu lub staże, gdyż takie praktyki są skutecznym narzędziem ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i mogą zapewnić lepszą integrację młodych ludzi (i innych osób) na rynku pracy. Wzywa państwa członkowskie do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wdrożenia zalecenia Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego ⁽¹⁾; — wykorzystania zbliżającego się przeglądu ram jakości staży do oceny – we współpracy z państwami członkowskimi, a w szczególności za pośrednictwem Komitetu ds. Zatrudnienia i w porozumieniu z partnerami społecznymi – w jaki sposób zastosowano zalecenia dotyczące warunków pracy, celów szkoleniowych oraz tego, czy organizator stażu zapewnia stażyście dodatek lub rekompensatę, aby uniknąć nieuczciwych praktyk. <p>⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego.</p>

Uzasadnienie

Zalecamy podzielenie tekstu na dwie części, a nie łączenie przyuczania do zawodu, stażu i praktyk.

Pierwsza część dotyczy przygotowania zawodowego. Ramy UE funkcjonują prawidłowo i nie rozważa się żadnych zmian. Druga część odnosi się do przeglądu unijnych ram dotyczących staży; może to być okazją do sprawdzenia wdrażania i postępów w państwach członkowskich.

Wynik głosowania:

Za: 69

Przeciw: 112

Wstrzymało się: 15

POPRAWKA 5

Zgłoszona przez:

HOŠTÁK Martin

POTTIER Jean-Michel

VADÁSZ Borbála

SOC/689 – Godna praca dla młodych ludzi i włączenie młodzieży NEET za pośrednictwem krajowych planów odbudowy

Punkt 1.11

Zmienić:

Opinia sekcji	Poprawka
<p>EKES uważa, że aby dotacje nie zostały wykorzystane do promowania niepewnych form zatrudnienia, należy zadbać o to, by dofinansowanie zatrudnienia było uzależnione od umów na czas nieokreślony lub programów stabilizacji. Ponadto zachęty do zatrudniania mogą być skuteczne w tworzeniu szans na zatrudnienie dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, a także w realokacji zwalnianych pracowników oraz sprzyjaniu ich przechodzeniu do nowych sektorów i zawodów.</p>	<p>EKES uważa, że aby dotacje nie zostały wykorzystane do promowania niepewnych form zatrudnienia, należy zadbać o to, by dofinansowanie zatrudnienia było uzależnione od umów na czas nieokreślony lub umów stanowiących część ścieżki kariery prowadzącej do zawarcia umowy na czas nieokreślony. Ponadto zachęty do zatrudniania mogą być skuteczne jako uzupełnienie wysiłków pracodawcy w tworzeniu szans na zatrudnienie dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, a także w realokacji zwalnianych pracowników oraz sprzyjaniu ich przechodzeniu do nowych sektorów i zawodów.</p>

Uzasadnienie

Dotacja na zatrudnienie może pomóc młodym ludziom w znalezieniu zatrudnienia, a pracodawcom w dotarciu do potencjalnych pracowników, ale obie strony potrzebują elastyczności, aby opracować plan szkoleń i kariery prowadzący do bardziej stabilnej formy umowy. Zależy to od umiejętności, wyników, zaangażowania i innych obiektywnych kryteriów. Dotacje na rekrutację obejmują również formy podwójnych umów o pracę, które stanowią część kształcenia i ścieżki zawodowej. Właściwe jest zatem skoncentrowanie wniosku na warunku dotyczącym trwałego zatrudnienia w celu wspierania integracji osób poszukujących pracy, w szczególności młodzieży NEET.

Wynik głosowania:

Za: 69

Przeciw: 120

Wstrzymało się: 16

Następujący punkt opinii sekcji, który uzyskał poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, został zastąpiony poprawką przyjętą przez Zgromadzenie, (art. 59 ust. 4 regulaminu wewnętrznego):

POPRAWKA 2

Zgłoszona przez:

BABRAUSKIENĚ Tatjana

SOC/689 – Godna praca dla młodych ludzi i włączenie młodzieży NEET za pośrednictwem krajowych planów odbudowy

Punkt 1.9

Zmienić:

Opinia sekcji	Poprawka
<p>EKES z zadowoleniem przyjmuje zawarte w krajowych planach przepisy wspierające wysokiej jakości przyuczanie do zawodu lub staże, gdyż takie praktyki są skutecznym narzędziem ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i mogą zapewnić lepszą integrację młodych ludzi (i innych osób) na rynku pracy. Wzywa państwa członkowskie do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego ⁽¹⁾. Niemniej apeluje o wprowadzenie zakazu bezpłatnych staży i zapewnienie godnego wynagrodzenia dla wszystkich stażystów w ramach zbliżającego się przeglądu ram jakości staży.</p> <p>⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego.</p>	<p>EKES z zadowoleniem przyjmuje zawarte w krajowych planach przepisy wspierające wysokiej jakości szkolenia, w tym przyuczanie do zawodu lub praktyki, gdyż takie działania są skutecznym narzędziem ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i mogą zapewnić lepszą integrację młodych ludzi (i innych osób) na rynku pracy. Wzywa państwa członkowskie do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego ⁽¹⁾. Niemniej apeluje o wprowadzenie zakazu bezpłatnych staży. W ramach zbliżającego się przeglądu zalecenia Rady w sprawie ram jakości staży należy zapewnić godziwe wynagrodzenie dla wszystkich stażystów. EKES proponuje również opracowanie europejskich ram praktyk wysokiej jakości, aby zagwarantować wartość edukacyjną takiego doświadczenia.</p> <p>⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego.</p>

Wynik głosowania:

Za: 127

Przeciw: 62

Wstrzymało się: 8